

Titels en abstracts (NL)

Titel: *Landslakken in de inheemse bossen van KwaZulu-Natal, Zuid Afrika: van strand tot berg.*

Spreker: Dr. Peter Tattersfield

National Museum of Wales, Cardiff, Wales, UK CF10 3NP and Bar Cottage, Bar Road, Baslow, Bakewell, Derbyshire, UK DE45 1SF, United Kingdom; peter@petertat.demon.co.uk.

Auteurs: Peter Tattersfield¹, David G. Herbert² en Mary B. Seddon³

¹National Museum of Wales, Cardiff, Wales, UK CF10 3NP and Bar Cottage, Bar Road, Baslow, Bakewell, Derbyshire, UK DE45 1SF, United Kingdom; peter@petertat.demon.co.uk;

²School of Life Sciences, University of KwaZulu-Natal, P. Bag X01, Scottsville, 3209, South Africa and 65 Y Llanerch, Pontlliw, Swansea, Glamorgan, UK SA4 9DR, United Kingdom; phasianella@gmail.com;

³Glebe House Cottage, Exbourne Okehampton, Devon, UK EX20 3RD, United Kingdom; mary@molluscsg@gmail.com.

Abstract: *De nu sterk gefragmenteerde en gereduceerde inheemse bossen van KwaZulu Natal herbergen veel van de biodiversiteit van deze provincie. Ze overspannen een hoogtezone van boven 2000 m., van de Indische Oceaan tot aan de Drakensbergen. In deze publicatie doen we verslag van de landslakkenfauna van deze bossen, door de samenstelling te onderzoeken langs twee hoogte-transecten, ten noorden en ten zuiden van de Thukela rivier. We nemen onder de loep de niveaus van soortenrijkdom en endemisme, en ook de fauna in breder bio-geografisch opzicht met betrekking tot het continent.*

Titel: *Arthur Morelet (1809-1892) en zijn bijdrage aan de Afrikaanse malacologie.*

Spreker: Jonathan Ablett

Natural History Museum, Division of Higher Invertebrates, London, SW7 5BD, UK, United Kingdom, j.ablett@nhm.ac.uk.

Auteurs: Jonathan D. Ablett,¹ Bram S.H. Breure^{2,3} en Cédric Audibert⁴

¹Natural History Museum, Division of Higher Invertebrates, London, SW7 5BD, UK, United Kingdom; j.ablett@nhm.ac.uk;

²Royal Belgian Institute of Natural Sciences, Vautierstraat 29, B-1000 Brussels, Belgium;

³Naturalis Biodiversity Center, P.O.Box 9517, 2300 RA Leiden, The Netherlands; bram.breure@naturalis.nl;

⁴Musée des Confluences, Centre de conservation et d'étude des collections, 13A Rue Bancel, 69007 Lyon, France; cedric.audibert@museedesconfluences.fr.

Abstract: *De Fransman Arthur Morelet was één van de 19e-eeuwse amateurs die actief waren op malacologisch gebied. Hij maakte verzamelreizen naar Portugal en de Azoren, en naar Cuba en Centraal Amerika. Maar niet naar Afrika; toch was hij bijzonder geïnteresseerd in de Afrikaanse, niet-mariene malacofauna. Van de 89 malacologische werken die hij heeft gepubliceerd, zijn er 64 die uitsluitend of deels aan Afrika gewijd zijn; ongeveer de helft van alle nieuw beschreven soorten zijn uit Afrika. Een korte biografische schets laat zien hoe hij geïnteresseerd raakte in dat continent en wie de bronnen waren voor zijn Afrikaanse materiaal. Tot slot wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste soorten*

die Morelet heeft beschreven van het continent, de huidige systematische indeling daarvan, alsmede de problemen bij het lokaliseren van het type materiaal uit de Morelet collectie.

Titel: Landslakken van “luchteilanden” boven een equatoriale woestijn: landslakken op vier geïsoleerde gebergten in Noord Kenia.

Spreker: Dr. Ben Rowson

National Museum of Wales, Cardiff, Wales, UK CF10 3NP, United Kingdom; ben.rowson@museumwales.ac.uk.

Auteurs: Ben Rowson¹, Mary B. Seddon², Peter Tattersfield^{1,3}, Sarah Foster^{1,4}, & Charles N. Lange⁵

¹ National Museum of Wales, Cardiff, Wales, UK CF10 3NP, United Kingdom; ben.rowson@museumwales.ac.uk;

² Glebe House Cottage, Exbourne, Okehampton, Devon, UK EX20 3RD, United Kingdom;

mary@molluscsg@gmail.com;

³ Bar Cottage, Bar Road, Baslow, Bakewell, Derbyshire, UK DE45 1SF, United Kingdom; peter@petertat.demon.co.uk;

⁴ School of Biosciences, Cardiff University, Cardiff, Wales, UK CF10 3AX, United Kingdom;

sarahfoster94@hotmail.com;

⁵ National Environment Management Authority, Nairobi, Kenya PO Box 67839-00200; clange@nema.go.ke.

Abstract: *De biodiversiteit van de afgelegen noordelijke Kenyaanse Bergen is tot nu toe weinig onderzocht. Kleine, “luchteilandjes” van schaduwrijk bos bestaan nog op oude toppen en recente vulkanen, gescheiden van elkaar door kilometers hete, droge vlaktes. Hier presenteren wij de resultaten van onze onderzoeken van de landmollusken, waarbij de endemische slakken realiteren aan de geschiedenis van iedere berg. We geven per slak de kenmerkende samenvatting van veldwerk, beheer/bescherming, taxonomie, en faunistische analyse- een manier van werken die door de onlangs overleden Dr. A. C. van Bruggen bij voorkeur werd gebruikt.*

Titel: Afrikaanse malacologie: 1960 – heden.

Spreker en auteur: Dr. David G. Herbert

School of Life Sciences, University of KwaZulu-Natal, P. Bag X01, Scottsville, 3209, South Africa and 65 Y Llanerch, Pontlliw, Swansea, Glamorgan, UK SA4 9DR, United Kingdom; phasianella@gmail.com.

Abstract: *De Afrikaanse malacologie bevindt zich nog steeds erg in de fase van ontdekking en documentatie. In deze presentatie vat ik de voortgang samen die sinds 1960 gemaakt is op het gebied van mariene, land- en zoetwatermalacologie, en belicht de belangrijkste initiatieven en hoofdrolspelers die aan dit onderwerp hebben bijgedragen. Ik kijk ook naar de mate waarin moderne opvattingen in de malacologie toegepast zijn voor de Afrikaanse fauna.*

Titel: Punctum en Punctum-achtige minuscule landslakjes in en buiten Afrika.

Spreker en auteur: Dr. ir. Ton de Winter

Vondellaan 55, 2332 AA Leiden, The Netherlands; ton.dewinter@naturalis.nl.

Abstract: *De recente ontdekking van soorten van het landslakken genus Punctum in westelijk Afrika zet aan tot een herbezinning op de Afrikaanse Punctum-achtige taxa die tot nu toe beschreven zijn. Sommige resultaten hiervan worden gepresenteerd. Het voorkomen van de invasieve soort Paralaoma servilis in Afrika zal worden besproken. De publicaties en belangrijke verzamelactiviteiten van Dolf van Bruggen hebben in belangrijke mate bijgedragen aan de kennis van deze 1-2 mm grote soorten.*

Titel: *Het beoordelen van de beschermingsstatus van niet-mariene mollusken in Afrika: voortgang en uitdagingen voor de toekomst*

Spreker en auteur: Dr. Mary Seddon

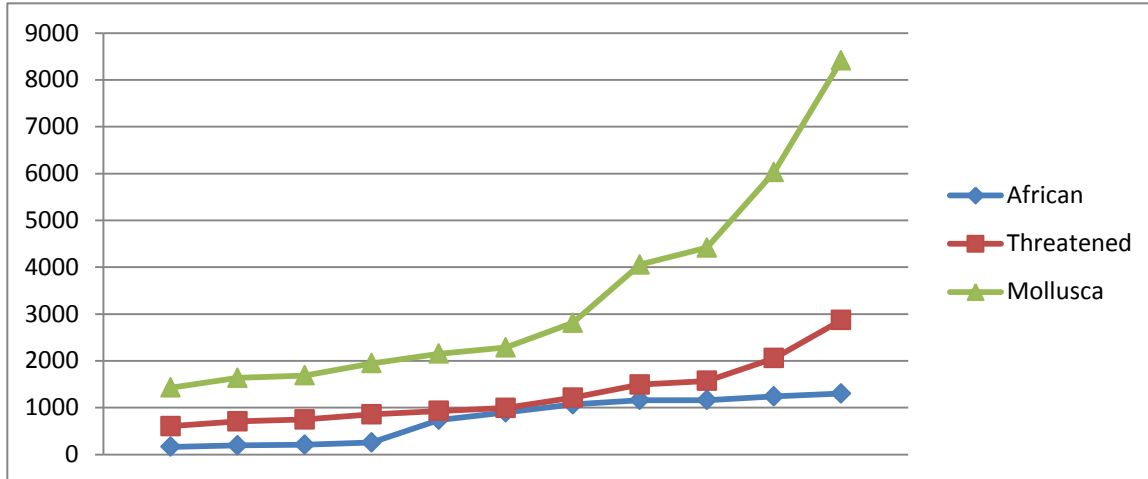
IUCN SSC Mollusc Specialist Group, Dartmoor Museum Association, Exeter, United Kingdom, mary.molluscsg@gmail.com.

Abstract: *In de periode voor 1994 was er alleen een subjectieve lijst van bedreigde soorten van de IUCN. Gepubliceerde documentatie om de positie op de rode lijst te onderbouwen ontbrak. In 1994 introduceerde de IUCN nieuwe categorieën en criteria voor de rode lijsten, gebaseerd op Mace & Lande (1991) en Mace et al. (1992), met kwantitatieve drempels om de mate van afname van soorten te meten. De nieuwe Categorieën en Criteria (versie 2.3) werd gebruikt om de vorige lijst om te zetten naar het nieuwe systeem. De eerste rode lijst van de IUCN op basis van dit nieuwe systeem werd gepubliceerd in 1996.*

In deze eerste periode waren er weinig soortbeoordelingen van Afrika: David Brown beoordeelde de zoetwatersoorten van de meren in de Afrikaanse Rift Vallei, Peter Tatterfield beoordeelde een aantal soorten van de East Usamabara Mountains en in een zeer vroeg stadium van het opstellen van rode lijsten in de jaren 1980 bracht Dolf van Bruggen Gulella planti in.

Tussen 1996 en 2000 werd de toepassing van de categorieën en criteria geëvalueerd, met als resultaat een herziene versie van de IUCN categorieën en criteria (versie 3.1). Deze versie is gebruikt voor de beoordeling van soorten voor de rode lijsten van 2001 tot 2017. Bij dit systeem zijn uitgebreide richtlijnen opgesteld die helpen te begrijpen hoe de categorieën en criteria moeten worden toegepast. Sinds 1996 is het aantal soorten op de Rode Lijst toegenomen: van 671 bedreigde en 157 uitgestorven soorten mollusken, naar een uitgebreid en goed gedocumenteerd systeem met informatie over 8413 molluskensoorten, inclusief afbeeldingen, verspreidingskaarten en PDF's die gedownload kunnen worden met informatie over beschermings- en onderzoeksmaatregelen. The meest recente versie van de rode lijst van IUCN bevat 297 uitgestorven soorten (Extinctions), 1984 bedreigde soorten (Threatened Species), 533 kwetsbare soorten (Near Threatened) en 1953 soorten waarover te weinig informatie beschikbaar is om de mate van bedreiging te kunnen vaststellen (Data Deficient species).

Momenteel worden beoordelingen van soorten meteen ingevoerd in een on-line databestand (SIS), zodat bewerkingstappen in de oude Access database niet meer nodig zijn. Dit betekent dat op elk moment van de dag zo'n 30-40 gebruikers tegelijk aan het werk kunnen zijn aan de beoordeling van mollusken in het systeem.

In deze lezing zal ik de resultaten van de datasets bespreken, van verschillende regionale beoordelingen van zoetwatermollusken van Afrika. Ook zal ik ingaan op de verschillende soorten bedreigingen die in die regio's een rol spelen.

Titel: *Mollusken en evolutiebiologie.*

Spreeker en auteur: Prof. dr. Edi Gittenberger

Vondellaan 55, 2332 AA Leiden, The Netherlands; edi.gittenberger@naturalis.nl.

Abstract: *De taxonomie, met daarbij tegenwoordig fylogenie reconstructie, heeft een grotere bijdrage aan de evolutietheorie geleverd dan welk ander onderdeel van de biologie dan ook. Niet toevallig was Darwin een taxonoom. Mollusken worden echter ondergewaardeerd als het in de handboeken over evolutie om illustratieve voorbeelden gaat. De extreme diversiteit in vorm, ecologie, gedrag, enz. zou vaker gebruikt kunnen worden om evolutionaire concepten zoals soortvorming, radiatie, convergentie, parallelisme, enz. te verduidelijken. Dit zal met een aantal voorbeelden worden verduidelijkt.*
